ادامه از صفحه اول

چشم‌انداز برجام در دوران ترامپ

نخست اینکه به اعتراف بسیاری از کارشناسان غربی کشور ایران نسبت به تعهدات بین‌المللی‌اش پایبند بوده است. منظور از تعهدات بین‌المللی توافق‌نامه‌هایی است که یک طرف آن ایران است. به لحاظ تاریخی نیز این موضوع اثبات‌شده است. دوم آنکه در مسئله هسته‌ای و بر پایه برجام همه فعالیت‌های هسته‌ای ایران زیر نظر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار دارد. این سازمان در گزارش‌های دوره‌ای به شورای امنیت به پایبندی تمام و کمال ایران به توافق هسته‌ای اشاره کرده است. این مسئله آن‌قدر مهم است که حتی تلاش‌های اخیر جمهوری اسلامی ایران برای استفاده از سوخت اتمی برای پیش‌برنده‌های کشتی‌ها با اطلاع و رایزنی و موافقت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی صورت گرفته است؛ ازاین‌رو دولت ترامپ در زمینه پایبندی جمهوری اسلامی ایران به برجام هیچ محمل یا بهانه‌ای در دست ندارد. در نتیجه و در صورت وضع تحریم‌های جدید علیه ایران یا گسترش دامنه تحریم‌های پیشین، به‌گونه‌ای که مغایرت آن با روح برجام برای طرف‌های امضاکننده آن اثبات شود، دولت ترامپ با رویارویی اتحاد اروپا و روسیه و چین و نیز سازمان بین‌المللی انرژی اتمی مواجه خواهد بود. نباید فراموش کرد که اتحادیه اروپا صرف‌نظر از برجام و در حوزه‌های دیگر جهانی با شعارهای ترامپ آشکارا به مخالفت برخاست. به طور مشخص، اروپا درباره نقش ترامپ در بازتولید روحیه شوونیسم لجام‌گسیخته در سطح جهانی هشدار داده بود. همچنین دیدگاه ترامپ در موضوع پیمان ناتو و احتمال کاهش سهم مالی آمریکا به این پیمان محل انتقاد و سرزنش اعضای اروپایی آن قرار گرفت. به‌این‌ترتیب باید به این نکته اشاره کرد که اختلافات آمریکا با اروپا در دوران ترامپ افزایش خواهد یافت و ممکن است برجام و عدم تعهد واشنگتن به آن یکی از آنها باشد. دولتمردان جمهوری اسلامی ایران به‌خوبی از گسل‌های موجود در روابط اروپا با آمریکا در دوران ترامپ و قابلیت فعال‌شدن آنها آگاهی دارند. مضاف بر این، تمدید ۱۰ساله داماتو درکنگره آمریکا و امضای آن از سوی باراک اوباما با واکنش شدید ایران مواجه شد؛ تا آنجاکه جمهوری اسلامی ایران از کمیته نظارتی برجام تقاضا کرد برای رسیدگی به این اقدام ایالات متحده تشکیل جلسه دهد. این نشست قرار است در سطح معاونان وزرای خارجه کشورهای ۱+۵ پس از تعطیلات ژانویه برگزار شود. این نخستین شکایت حقوقی ایران علیه آمریکاست که به خاطر آنچه تهران مغایرت اقدام کنگره با روح برجام می‌خواند، انجام شده است. اگر در یکی از این شکایات، جمهوری اسلامی ایران موفق به اثبات مدعای خود شود و کمیته نظارتی برجام نظر خود را به سود ایران اعلام کند، ایالات متحده با چالش حقوقی جدی‌ای مواجه خواهد شد. سوم. اگر تحقق هریک از فرضیه‌های یادشده دشوار باشد این پرسش مطرح می‌شود که آیا دولت ترامپ در برابر برجام دست روی دست خواهد گذاشت و در برابر برجام سنگ‌اندازی نخواهد کرد که پاسخ به این پرسش قطعا منفی است. ملاحظه کنید قطع‌نامه اخیر شورای امنیت سازمان ملل در مورد محکومیت اقدامات اسرائیل در توسعه شهرک‌های یهودی‌نشین، در کرانه باختری و بخش شرقی بیت‌المقدس و استفاده‌نکردن آمریکا از حق وتو و واکنش‌های شدید رژیم صهیونیستی و توضیحات و مواضع بی‌سابقه جان کری، وزیرخارجه آمریکا با چه عکس‌العمل تندی از جانب کنگره آمریکا مواجه شد. مصوبه اخیر کنگره آمریکا مبنی بر محکومیت سیاست اوباما و تهدید سازمان ملل متحد، درباره قطع کمک‌های واشنگتن به این سازمان در صورت ادامه سیاست ضداسرائیلی و مهم‌تر از همه رأی مثبت اکثریت دموکرات‌ها به این مصوبه، اگر نگوییم بی‌سابقه است، قطعا در تاریخ ایالات متحده آمریکا کم‌سابقه است. بیان این نمونه برای این است که بدانیم دولت ترامپ حتی پیش از ورود به کاخ سفید برای مقابله با مواضع و تصمیمات دقیقه نودی دولت اوباما دست به کار شده است. در نتیجه، درباره برجام نیز به نظر نمی‌رسد دولت افراطی ترامپ بی‌تفاوت بماند. از سوی دیگر همه ما می‌دانیم که اختلافات ایران با آمریکا به موضوع اتمی محدود نبوده و نیست. در واقع می‌توان بحران روابط ایران و آمریکا را به سازه‌ای چندطبقه تشبیه کرد که برجام یک طبقه از این سازه را تشکیل می‌دهد. برخی از این بحران‌ها برای حداقل یک طرف و برخی دیگر برای دو طرف ماجرا خط قرمز به شمار می‌رود؛ برای نمونه، موضع جمهوری اسلامی ایران در برابر رژیم صهیونیستی است که هم برای تهران خط قرمز محسوب می‌شود و هم برای واشنگتن. به‌این‌ترتیب، برای ادامه چالش در مناسبات ایران و آمریکا نیازی به وقوع رخداد تازه‌ای نیست و درست به همین دلیل است که دولت ترامپ برای تعلیق یا تضعیف برجام از دیپلماسی تردید و تخریب مستقیم استفاده نخواهد کرد، بلکه ترجیحا از دیپلماسی دوربرگردان استفاده خواهد کرد؛ یعنی از گسل‌های موجود در روابط با ایران و فعال‌ترین این گسل‌ها برای بحران‌سازی یا تشدید بحران‌های موجود استفاده خواهد کرد و در این مسیر از اولین دوربرگردان‌ها برای بازگشت به ایستگاه اصلی، یعنی برجام بهره خواهد گرفت. این فرضیه فرصت زیادی برای اجرا خواهد داشت. در واقع دولت ترامپ عملا قصد دارد همه تحریم‌های دوران چالش هسته‌ای یا بخش اعظم آن را تحت عناوین دیگر مجددا بازگرداند.

ادامه در صفحه ۱۹

گرانی ارز بهانه‌ای برای طرح دوباره خواسته قدیمی شد

نعمت‌زاده، وزیر پتروشیمی‌ها

شرق: چرا نعمت‌زاده کوتاه نمی‌آید؟ همین هفته پیش بود که وزیر نفت با حضور در صحن علنی مجلس و در پاسخ‌گویی به چرایی تاکید بر افزایش خوراک پتروشیمی‌ها، خطاب به هم‌کابینه خود گفته بود: «من مسئول بخش پتروشیمی هستم و وزیر صنعت طبق قانون هیچ مسئولیتی در این بخش ندارد، اینکه آقای نعمت‌زاده یک زمان مدیرعامل پتروشیمی بوده و الان دوست دارد در امور مربوط به پتروشیمی دخالت کند، بحث دیگری است، ایشان مسئولیتی ندارد». اما نعمت‌زاده باز هم نامه خطاب به یکی دیگر از هم‌کابینه‌ای‌هایش، وارد فاز حمایت شد و از علی طیب‌نیا، وزیر اقتصاد خواسته «ضمن تثبیت قیمت فروش داخلی کلیه مواد پتروشیمی در بورس کالا، از هرگونه افزایش قیمت خودداری شود». به نظر می‌رسد نعمت‌زاده به دنبال خواسته پیشین خود برای خروج پتروشیمی‌ها از بورس کالا است. خواسته‌ای که این‌بار با رنگ‌ولعاب افزایش نرخ ارز برای بار چندم مطرح می‌شود. در نامه اخیر نعمت‌زاده به طیب‌نیا آمده: «احتراما با توجه به نرخ ارز طی هفته‌های اخیر و به تبع آن افزایش قیمت فروش مواد پتروشیمی در بورس کالا به استحضار می‌رساند قیمت برخی محصولات مهم و پرمصرف پتروشیمی در هفته اول آذرماه در مقایسه با هفته اول آبان‌ماه سال جاری از جمله پلی‌پروپیلن گرید نساجی، پلی‌اتیلن ترفتالات گرید بطری، تولوئین دی ایزوسیانات، پلی بوتادین رابر و بنزن، به ترتیب ۹، ۱۷، ۲۴، ۲۹ و ۴۵ درصد افزایش یافته که به تبع آن موجب افزایش قیمت تمام‌شده محصولات صنایع پایین‌دستی پتروشیمی نیز گردیده است. لذا با توجه به گستردگی مصرف مواد پتروشیمی در صنایع مختلف و به‌منظور جلوگیری از افزایش قیمت تمام‌شده این صنایع، دستور فرمایید تدبیری اتخاذ گردد تا ضمن تثبیت قیمت فروش داخلی کلیه مواد پتروشیمی در بورس کالا، از هرگونه افزایش قیمت خودداری شود». این‌گونه که به نظر می‌رسد و البته کارشناسان هم آن را تأیید می‌کنند، وزیر صنعت طالب خروج پتروشیمی‌ها از بورس کالا برای خروج از رقابتی‌شدن قیمت خوراک پتروشیمی‌هاست. وزیری که حرف همتایانش را در

کابینه نمی‌خواند اما گویا ماجرا فقط این نیست و او نه حرف‌های جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور به گوشش می‌رود و نه حرف‌های نوبخت به‌عنوان سخنگوی دولت. کار به جایی رسیده بود که حتی در کابینه طعنه و کنایه بود که نصیبش می‌شد. همان زمان که نعمت‌زاده خطاب به معاون محترم بررسی دفتر مقام معظم رهبری نامه نوشته بود و در آن، در ۱۰ بند، از ضرورت خروج صنایع پایین‌دستی از بورس کالا گفته بود. چند وقت بعد، محمدباقر نوبخت در نشست خبری خود در مواجهه با پرسش خبرنگاری مبنی بر موافقت دولت با نظرات وزیر صنعت برای خروج پتروشیمی‌ها از بورس کالا، با کنایه گفته بود: «این از مواردی نیست که دولت در خصوص آن اظهارنظر کند یا اظهارنظر کرده باشد. این تحلیل‌های کارشناسی وزیر محترم صنعت، معدن و تجارت است!». احمد توکلی رئیس هیأت‌مدیره سازمان مردم‌نهاد «دیدبان شفافیت و عدالت»، نیز در آبان‌ماه سال ۹۴ در نامه‌ای به محمد شریعتمداری، معاون رئیس‌جمهور نسبت به تلاش وزارت صنعت، معدن و تجارت برای خارج‌کردن محصولات پتروشیمی از بورس هشدار داده بود.

در پی این سخن سخنگوی دولت، محمد شریعتمداری، معاون اجرائی رئیس‌جمهور هم با ارسال نامه‌ای به سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، عرضه محصولات پتروشیمی خارج از این بازار متشکل را تخلف از قانون اعلام کرد.

قبل از این ماجرا و اظهارنظرهای وزیر نفت، نعمت‌زاده در سفر به قم گفته بود که «ارائه پتروشیمی در بورس خلاف قانون بوده است و بنده برای رفع این مشکل می‌جنگم»؛ این‌بار صریح‌تر از دفعات قبل. اما ناکارآمدی این زبان تند تا اندازه‌ای بود که او دوباره به روش‌های قبلی و نامه‌نگاری روی آورد.

این حرف نعمت‌زاده را البته برخی از صنعتگرانی که از مواد پایین‌دستی پتروشیمی استفاده می‌کنند، تأیید می‌کنند. آنها معتقدند افزایش نرخ خوراک و مواد اولیه پتروشیمی، سرمایه‌گذاری را از این صنعت دور می‌کند و در کنار آن، صنعتگران مجبورند مواد اولیه خود را با قیمت پایین‌تر از عربستان و دیگر کشورها تهیه کنند. علی شمس‌اردکانی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران، در این رابطه به «شرق» می‌گوید: اکنون اتاق در حال تهیه گزارشی در این رابطه است تا قیمت‌ها تثبیت شود. نباید بگذاریم سرمایه‌ها از کشور دور شوند. علاوه بر آنکه اکنون ۴۴ میلیون مترمکعب گاز فلر به هدر می‌رفت و معنادار نیست وزیر نفت، گاز تحویلی به پتروشیمی‌ها را طوری قیمت‌گذاری کند که منجر به فرار سرمایه‌ها به عربستان شود. به گفته او، مسئولیت صنایع بالادستی پتروشیمی باید با وزارت نفت باشد، اما مسئولیت صنایع پایین‌دستی با وزارت صنعت است.

این در حالی است که در مقابل، بسیاری از کارشناسان معتقدند سیاست‌گذاری صنایع پتروشیمی تحت نظر وزارت نفت است و ارتباطی به وزارت صنعت و تجارت ندارد. آنها می‌گویند وزیر صنعت، منافع شخصی و سرمایه‌گذاری در پتروشیمی دارد و تلاش می‌کند از موضع جایگاهش در وزارت صنعت برای فشار در قیمت خوراک و محصول استفاده کند و لیدر مافیای پتروشیمی شده است و این مصداق تداخل منافع است که در همه جای دنیا مذموم است.

مؤسسه فرشتگان ۴ هزار میلیارد تومان کسر آورد

گروکشی از سپرده‌گذاران

شرق: مشتریان نگران دیروز جلوی شعبه مرکزی مؤسسه کاسپین جمع شدند. ماجرا ساده است؛ این مؤسسه دیروز اطلاعیه‌ای روی خروجی وبگاه رسمی خودش منتشر کرد و در آن نوشت که سپرده‌های مشتریان تا انتقال کامل اموال و دارایی‌های تعاونی فرشتگان، بازپرداخت نخواهد شد. سپرده‌گذاران نگران هم برای اعتراض روبه‌روی شعبه مرکزی این مؤسسه گرد هم آمدند. این همه ماجرای بحران نقدینگی مؤسسه کاسپین است. در چنین شرایطی دادستان تهران خبر می‌دهد: حسب اعلام بانک مرکزی تعاونی اعتباری فرشتگان بیش از هشت‌هزارمیلیاردتومان سپرده مردم را جذب کرده است و در حال حاضر چهارهزار میلیاردتومان کسری و زیان دارد. او خبر داد که با تشکیل پرونده در دادسرای پولی-بانکی دو نفر از مدیران این تعاونی دستگیر و بازداشت شده‌اند. ساعت از ۱۶ عصر گذشته که روابط‌عمومی بانک مرکزی اطلاعیه‌ای منتشر می‌کند. در این اطلاعیه آمده است که «مؤسسه کاسپین دارای مجوز از فعالیت بانک مرکزی است و مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره این مؤسسه موظف‌اند اقدام‌های لازم برای رضایت مشتریان را اتخاذ و به اطلاع عموم برسانند».

به گزارش روابط‌عمومی بانک مرکزی، «به اطلاع سپرده‌گذاران مؤسسه کاسپین می‌رساند از آنجا که مؤسسه اعتباری کاسپین دارای مجوز فعالیت از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است، لذا مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره مؤسسه حسب موازین قانونی مکلف هستند در اسرع‌وقت اقدامات مقتضی را برای رضایت مشتریان به عمل آورده و نتیجه را به اطلاع عموم برسانند، ازاین‌رو سپرده‌گذاران درخصوص اقدامات مؤسسه می‌توانند با شماره تلفن‌های ۲۲۳۴۰۳۹۷-۲۲۳۵۳۰۵۲-۲۲۳۴۲۸۷۸-۲۲۳۵۳۳۷۴ تماس حاصل کنند. همچنین تلفن گویای ۰۲۱۲۹۹۵۴۸۵۵ آماده دریافت نظرات و شکایات سپرده‌گذاران است». مدیرعامل مؤسسه کاسپین در هفته‌های گذشته حل مشکل این مؤسسه را منوط به انتقال اموال تعاونی اعتبار فرشتگان کرده بود، اما روز شنبه مؤسسه تحت مدیریت او پس از تشریح اقدام‌ها برای انتقال اموال تعاونی فرشتگان، با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: به اطلاع می‌رساند برای حفظ حقوق و اطمینان‌خاطر همه سپرده‌گذاران تأکید می‌شود تا پیش از انتقال اموال و دارایی‌های تعاونی‌های منحل‌شده هشت‌گانه، هیچ اقدامی از سوی این مؤسسه (کاسپین) جهت پرداخت وجوه سپرده‌ها انجام نمی‌شود و به‌محض حصول مقدمات لازم، این مؤسسه تحت‌نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مقامات قضائی اقدام لازم را معمول خواهد کرد.

درست همین بند از اطلاعیه مؤسسه کاسپین سپرده‌گذاران را معترض و نگران کرد. یکی از سپرده‌گذاران این مؤسسه به «فارس» گفته بود: «ماه‌هاست مسئولان این مؤسسه وعده آینده می‌دهند، اما هیچ خبری از بازپرداخت سپرده‌ها نیست. تجمع امروز به‌دلیل انتشار اطلاعیه دیروز بوده که نشان می‌داد فعلا این مؤسسه قصد بازپرداخت سپرده‌های ما را ندارد».

اطلاعیه چه بود؟

روابط‌عمومی این مؤسسه نوشته بود: «به اطلاع کلیه سپرده‌گذاران تعاونی‌های منحله فرشتگان، الزهرا مشهد، حسنات اصفهان، دامداران و کشاورزان کرمانشاه، بدر توس مشهد، پیوند، امید جلین گرگان، عام کشاورزان مازندران که تحت عنوان مؤسسه اعتباری آرمان ایرانیان فعالیت می‌کردند، می‌رساند:

مؤسسه اعتباری کاسپین در چارچوب فرایند ساماندهی بازار غیرمتشکل پولی و پس از طی مراحل قانونی در مورخه ۱۳۹۴/۱۲/۲۷ مستقلا مجوز فعالیت خود را از بانک مرکزی ج.ا.ا دریافت کرده است و در فهرست مؤسسات اعتباری مجاز قرار گرفته و این مؤسسه درحال‌حاضر به‌عنوان پنجمین مؤسسه اعتباری غیربانکی مجاز شناخته می‌شود و مقرر است طبق قوانین و مقررات و براساس فرایند حقوقی و مالی مشخص که قبلا بین این مؤسسه و هیئت‌های تصفیه تعاونی‌های منحله هشت‌گانه مشخص شده، تحت‌نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، دارایی‌ها و بدهی‌های قابل تجمیع شرکت‌های تعاونی منحله اعتبار فرشتگان، الزهرا مشهد، حسنات اصفهان، دامداران و کشاورزان کرمانشاه، بدر توس مشهد، پیوند، امید جلین گرگان و عام کشاورزان مازندران را که تابه‌حال تحت عنوان آرمان ایرانیان فعالیت می‌کردند، به حساب‌های خود منتقل می‌نماید و بعد از انتقال نسبت به پاسخ‌گویی به سپرده‌گذاران تعاونی‌های منحله طبق اولویت تعیینی از جانب بانک مرکزی ج.ا.ا اقدام نماید. فرایند ارزیابی املاک و اموال تعاونی‌های منحله فوق‌الذکر توسط هیئت کارشناسان رسمی دادگستری در حال انجام است و وفق قوانین و مقررات، اموال و املاک و دارایی‌های تمامی تعاونی‌های ذکرشده در بالا به مؤسسه اعتباری کاسپین انتقال خواهد یافت.

همچنین درخصوص تعاونی اعتبار منحله فرشتگان به اطلاع می‌رساند که ارزیابی و کارشناسی املاک و دارایی‌های این تعاونی توسط کارشناسان رسمی دادگستری متشکل از نمایندگان هیئت تصفیه تعاونی فرشتگان، هیئت‌مدیره کاسپین و کارشناس مرضی‌الطرفین در حال انجام است و با انتقال دارایی‌ها طبق قانون و مقررات و انتقال پرسنل تعاونی فرشتگان به مؤسسه اعتباری کاسپین همانند سایر تعاونی‌ها انتقال به اتمام خواهد رسید و پس از آن تمامی دارایی‌ها و اموال تعاونی فرشتگان در اختیار مؤسسه اعتباری کاسپین قرار خواهد گرفت و پس از اجرای مراحل مذکور، اقدامات لازم معمول خواهد شد... . در انتها متذکر می‌گردد جهت اطلاع از مراحل اجرائی و اخبار موثق، صرفا به وب‌سایت مؤسسه اعتباری کاسپین www.caspianci.ir مراجعه کرده و به شایعات و اخبار دیگر منابع اطلاعاتی توجه نفرمایید».

بحران «آب» به تهران رسید

آژیر قرمز برای تابستان ۹۶

شرق: مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران، دیروز درباره کاهش منابع آبی پایتخت هشدار داده و گفته تهران با فقر جدی منابع آبی و بیلان منفی ۱۵۰ میلیون مترمکعبی سفره‌های زیرزمینی روبه‌روست. او می‌گوید در جلسات مختلف استانی صراحتا وضعیت بحرانی آب را به اطلاع دستگاه‌های مربوطه رسانده است.

این خبر در حالی منتشر می‌شود که بارها وضعیت بحرانی آب در کلان‌شهرهای ایران اعلام شده است و قطع و جیره‌بندی آب در تابستان‌ها هم نقل کلام مسئولان بوده است. ستار محمودی، قائم‌مقام وزیر نیرو در این زمینه گفته: سال سختی از نظر تأمین آب مصرفی کشور، در پیش داریم که امیدواریم با برنامه‌ریزی‌های دقیقی که از ماه‌های قبل داشتیم و با همکاری مردم در مصرف بهینه آب، بتوانیم بهار و تابستان سال ۹۶ را در تأمین آب شرب بدون مشکل سپری کنیم. محمدرضا بختیاری، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران هم در دیدار مدیران و کارشناسان حوزه دفتر مطالعات پایه شرکت گفته: با کاهش منابع آب‌های سطحی و زیرزمینی پایتخت و وضعیت بحرانی منابع آبی تهران، پرداخت هرچه بیشتر به امر کشاورزی در این استان امری توجیه‌ناپذیر است. او می‌گوید: در کشوری که متوسط بارندگی آن ۲۵۰ میلی‌متر است، صادرات هندوانه‌ای که هر کیلوی آن هزینه هزارو۳۰۰تومانی برای آب مصرفی دارد اشتباه بزرگی است. البته این سخن او با نقد جدی کاوه مدنی، استاد مدیریت آب و محیط زیست امپریال کالج لندن مواجه می‌شود. مدنی در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: اینکه مسئولی می‌گوید مشکل کار، کاشت هندوانه است، این‌گونه نیست. این‌گونه نیست که اگر هندوانه صادر نکنیم، مشکل آب تهران حل می‌شود. مشکل آب تهران، آب شرب است و البته این تنها مشکل این کلان‌شهر نیست. تهران مشکل آلودگی، ترافیک، فساد، بی‌کاری و... هم دارد. به گفته او، نگرانی برای شهری مانند تهران که چند سال است از نظر منابع آب، دچار مشکل بوده، طبیعی است. او ابراز نگرانی می‌کند که حساسیت مردم نسبت به این موضوع از بین برود، زیرا هر بار این مسئله بیان‌شده، اما به دلایلی، وضعیت بحرانی آب تهران برطرف می‌شود. این کارشناس مدیریت آب، دلیل این نگرانی را این‌گونه بیان می‌کند: چندین‌سال است که وزارت نیرو درباره وضعیت نامناسب آب کشور و قطع شدن یا جیره‌بندی آب هشدار می‌دهد، اما به سبب عملکرد مناسب خود این وزارتخانه یا عملکرد مناسب طبیعت، این اتفاق نمی‌افتد، اما از زاویه علمی باید گفت شرایط تهران هر روز بدتر و بدتر می‌شود و این شهر در شرایط مساعدی قرار ندارد. او به بیان ریشه‌ای این مشکل پرداخته و می‌افزاید: مشکلی که تهران و کلان‌شهرهای دیگر هم با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند، مشکلی است که در علوم مدیریت به آن، «موفقیت موفق‌ها» گفته می‌شود. این سخن زمانی مطرح می‌شود که کلان‌شهری رشد می‌کند و هر بار به تناسب رشدی که دارد منابع بیشتری به آن اختصاص می‌یابد و همین گردونه باز هم ادامه پیدا می‌کند و با افزایش قدرت و موقعیت این کلان‌شهر، منابع بیشتری به آن تزریق می‌شود. به گفته او، در آن زمان دولت‌ها مجبور می‌شوند منابع بخش‌های دیگر را به این کلان‌شهر اختصاص دهند تا توان مدیریت موقعیت مهم این شهر را داشته باشد. از آنجا که نتوانسته‌ایم منابع خود را درست تنظیم و توزیع کنیم، در نتیجه مشکلات بزرگ‌تر می‌شود. استاد مدیریت آب و محیط زیست امپریال کالج لندن می‌افزاید: انتقال آب به تهران هم همین مسئله را یادآور می‌شود، درحالی‌که انتقال آب به تهران یا کلان‌شهرهای دیگر مشکلی را حل نمی‌کند. مشکل در برنامه‌ریزی و مدیریت است و با انتقال آب بیشتر، این درد درمان نمی‌شود. به گفته مدنی، زمانی‌که وارونگی هوا وجود دارد، مشکل آلودگی هوا پررنگ می‌شود و زمانی‌که بارش باران کاهش می‌یابد، بحران آب در این کلان‌شهر به چشم می‌آید؛ بنابراین، بحران آب تهران هم معلولی است از پدیده «موفقیت موفق‌ها» که در علوم مدیریت بر آن تأکید می‌شود.

ادامه از صفحه اول

پدر سازندگی اقتصاد ایران

این شاخص در دولت نهم و دهم به اسم تحریم‌های اقتصادی و ایجاد مسیرهای ارزی غیرمتداول در کشور به حداقل خود رسید که به فسادهای اقتصادی گسترده‌ای منتهی شد. ارقام اختلاس‌های اقتصادی به طرز لوگاریتمی افزایش یافت. اگر بسیار ساده و از ابتدایی‌ترین تعریف اندازه دولت یعنی تقسیم مخارج دولت به درآمد ناخالص ملی استفاده کنیم، می‌بینیم که اندازه دولت به طور متوسط حول‌وحوش ۲۰ درصد در نوسان بوده است (نمودار شماره ۱). نوسانات اندازه دولت به طور عمده ناشی از عواملی از قبیل درآمدهای نفتی، جنگ و بازسازی پس از آن و تحریم‌هاست اما می‌بینیم که دولت سازندگی توانست اندازه دولت را با سیاست‌های اقتصاد باز و سیاست‌های تحریک عرضه حفظ کرده و رونق اقتصادی بالایی را برای کشور رقم بزند. آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در کنار نقش ماندگار و تاریخ‌ساز خود در انقلاب و یاری و همرامی امام(ره) در سال‌های قبل از انقلاب، در سال‌های پس از انقلاب نیز از فرماندهی دفاع مقدس تا مدیریت سازندگی کشور و از شورای انقلاب تا ریاست مجلس، همواره نقش بی‌بدیلی ایفا کردند، قامت برجسته‌ای در جهان اسلام و ایران داشتند و همان‌طور که حضرت امام فرموده بودند: «هاشمی زنده است چون نهضت زنده است». آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در لحظات تاریخ‌ساز اقتصاد و سیاست ایران که به فرموده امام(ره) رقم می‌خورد، نقشی ماندگار و بنیادین داشت که این لحظات در تمامی ادوار زندگی ایشان مشهود و متجلی است. از خداوند برای ملت بزرگ ایران به‌ویژه خانواده مکرم ایشان طلب صبر کرده و برای ایشان حشر با اولیای الهی، امام و شهیدان را مسئلت دارم.

درآمد حاصل از فروش نفت (میلیارد دلار)	
دولت سازندگی(پنجم و ششم)	۱۲۳،۶۰
دولت اصلاحات (هفتم و هشتم)	۲۰۶،۲۷
دولت احمدی‌نژاد (نهم و دهم)	۵۷۸،۳۳
برآورد برای دولت اعتدال (یازدهم) با فرض تداوم روند کنونی	۱۴۰

بورس

معاملات بلوکی و شاخص سبز

لیلا آقایی
تحلیلگر بازارهای مالی

● در پایان معاملات یکشنبه ۲۶ دی، شاخص کل با افزایش ۱۹۷واحدی روی رقم ۷۹هزارو ۷۳ واحد ایستاد. معاملات سهام در نماد معاملاتی ارتباطات سیار با ۸۰ واحد، ایران‌خودرو با ۴۱ واحد و پتروشیمی مبین با ۲۸ واحد افزایش، بالاترین تأثیر مثبت را بر محاسبه شاخص کل بورس به نام خود ثبت کردند. در مقابل معاملات سهام در نماد معاملاتی سه شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر با ۲۵ واحد، سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی با ۲۳ واحد و معدنی و صنعتی چادرملو با ۲۰ واحد کاهش بالاترین تأثیر منفی را در برآورد این نماگر به دوش کشیدند. روز گذشته بازار شاهد عرضه عمده ۸،۷۷ درصد سهام سرمایه‌گذاری ملی ایران از سوی گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید، به قیمت پایه هر سهم هزارو ۸۱۹ ریال و همچنین عرضه ۸،۵ درصد سرمایه‌گذاری سپه از سوی گروه مدیریت سرمایه‌گذاری امید به قیمت پایه هر سهم هزارو ۵۸۸ ریال در بازار معاملات عمده بودند که معامله این دو بلوک، سهم عمده‌ای در افزایش ارزش معاملات داشت. همچنین تعداد چهارمیلیون‌و ۹۱۹ هزار سهم شرکت گز سکه برای اولین‌بار پس از پذیرش در بازار شرکت‌های کوچک و متوسط (SME) فرابورس در تابلوی دانش‌بنیان عرضه و کشف قیمت شد. روز یکشنبه به دنبال اخبار خوش و تزریق نقدینگی جدید از جانب حقوقی‌ها، معاملات بیشتر گروه‌های بازار در روندی مثبت آغاز و با گذشت زمان با افزایش تقاضا روبه‌رو شدند. نماگر بازار هم از همان دقایق ابتدایی مثبت شد و به دنبال معاملات مثبت افزایش خوبی را به ثبت رساند. گروه خودرو به لیدری نماد خودرو، معاملات مثبت و پرتقاضایی را شروع کردند، اما با گذشت زمان، افزایش عرضه‌ها محسوس بود و نوسانات منفی برخی نمادهای گروه را در پی داشت. در گروه حمل‌ونقل، نماد تازه‌وارد حسیر با صف خرید و عرضه‌های محدود به رشد قیمتی خود ادامه داد. همچنین نماد حتاید با جهش قیمتی صف خرید شد. در گروه رایانه قبل از شروع بازار نماد مداران به دلیل تعدیل مثبت ۳۶درصدی متوقف شد. آپ نیز در چند روز اخیر به دنبال تعدیل مثبتش روند صعودی خود را ادامه می‌دهد. بقیه نمادهای گروه نیز روز متعادلی را تجربه کردند. نمادهای پالایشی که چند روز اخیر عرضه زیادی داشتند، بعد از شروع متعادل به دنبال روند کلی بازار با پیشی‌گرفتن خریداران اکثر آنها صعود کردند و حتی برخی از آنها مانند شراز و ونفت صف خرید شدند. نماد شتران در این گروه با جابه‌جایی بیش از سه میلیون سهم در صدر گروه قرار گرفت و با افزایش حدود دودرصدی به کار خود خاتمه داد. بازار سهام هم‌زمان با معاملات بلوکی برخی سهام‌داران عمده همچون روز گذشته شاهد تقویت حجم و ارزش معاملات روزانه سهام بود. دو معامله بلوکی انجام‌شده در نمادهای همراه و مبین حدود ۱۲۰ واحد، شاخص کل را افزایش دادند، درحالی‌که مدیران سازمان تأکید کرده بودند که نباید معامله‌ای در قالب بلوک‌ها در بازار انجام شود.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۷۹۰۷۳،۵	۱۹۷،۲۷
شاخص قیمت	۲۷۸۱۶،۸	۶۹،۴۰
شاخص کل (هم‌وزن)	۱۵۴۴۷،۵	۳۲،۶۹
شاخص قیمت (هم‌وزن)	۱۲۲۷۸،۱	۲۶،۰۰
آزاد شناور	۸۶۸۸۵،۵	۱۷۹،۵۷
۵۰ شرکت بزرگ	۳۱۲۸،۷	۸،۲۰

ارز	قیمت(تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۹۳۵	-۱۷
یورو	۴۳۰۱	-۱۲
پوند	۴۸۸۳	+۵
درهم	۱۱۰۵	-۱۳

طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح قدیم	۱،۱۵۰،۰۰۰	-۱۱۰۰۰
طرح جدید	۱،۱۸۶،۰۰۰	+۱۰۶۰۰
نیم	۶۰۲،۰۰۰	-۵۵۰۰
ربع	۳۲۰،۰۰۰	-۵۰۰۰
گرمی	۲۰۵،۰۰۰	-۱۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۱۱۵،۲۹۴	+۴۳۹
اونس (دلار)	۱۱۹۷،۹	-

خبر

رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان منصوب شد

● **ایسنا:** رئیس‌جمهوری به پیشنهاد وزیر راه و شهرسازی و در حکمی، «فرج‌الله رجبی» را برای یک دوره سه‌ساله به‌عنوان رئیس سازمان نظام مهندسی ساختمان منصوب کرد.

پایان بررسی برنامه ششم در مجلس

● **جماران:** در هفته آینده کمیسیون تلفیق تشکیل جلسه خواهد داد تا لایحه برنامه بودجه کل کشور پیش از پایان سال از سوی نمایندگان تدوین و تصویب شود.